

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre koşulunu içermemekle beraber (b) bendindeki bağlantı koşulunu içeren suça ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Turan Çelayir ve arkadaşları

O L A Y : Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nca 1972 ve 1973 yıllarında çeşitli iddianamelerle Doğu Perinçek ve arkadaşlarından oluşan 297 sanık hakkında devlet nizamlarını devirmeye matuf gizli cemiyet kurmak ve diğer suçları kapsayan (T.İ. İ.K.P. ŞAFK davası) davaları açılmıştır.

Yargılamalar sonunda, Ankara 4. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesince esasa ilişkin olarak verilen kararlar Askerî Yargıtay'dan da geçmek suretiyle kesinleşmiş ancak yargılama safhasında bütün aramalara rağmen bulunamayan sanıklardan,

1- Tufan Çelayir hakkında davanın 20.8.1974 gününde, 1-25 sayı ile;

2- Sunay Ege, Mahmut Bozdoğan ve Hikmet Şenses hakkındaki davanın 12.8.1977 gününde 1977/4-6 sayılı kararı ile muvakkaten tatiline karar verilmiştir.

4. Kolordu ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 19.4.1978 günlü, 1978/2 sayılı yazısı ile hakkındaki duruşmanın tatiline karar verilen yukarıda isimleri yazılı sanıklar hakkındaki dava dosyası 26.4.1971 gününde ilân edilen sıkıyönetimin kaldırılması nedeniyle Anayasa'nın geçici 21. ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın değiştirilen 1728 sayılı Yasa'nın geçici 2. maddesi uyarınca Ankara C. Savcılığı'na gönderilerek, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1978/139 esasına kaydedilmiştir.

Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi, 28.12.1978 gününde, 1978/139-376 sayı ile; Ankara'da 26.12.1978 gününde yine sıkıyönetim ilân edildiği, bu davada, sıkıyönetim mahkemesinin görevinin avdet edildiği gibi atılı suçların, sıkıyönetim ilân nedenlerinden bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi, 16.2.1981 gününde, esas 1980/1743 sayı ile; suçun, 1971 yılında işlendiği, o tarihdeki sıkıyönetimin kaldırılması nedeniyle davanın Adli Merciiere intikal ettiği, 1971 yılında ilân edilen sıkıyönetimin yargılama alanına giren suçların, 1978 yılında ilân edilen sıkıyönetim ilân nedenlerinden olmadığı gibi 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesindeki süre ve bağlantı koşullarına da bulunmadığından, davada 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevli olduğu kamsına vararak, görevli yargı yerinin belirtilmesi için 2247 sayılı vasa'nın 19. maddesi uyarınca

Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y.İsmet Ayer, Haluk Yardımcı ve Cezmi Elgin'in katılmaları ile yaptığı 15.3.1982 günlü toplantıda geçici raportör M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askerî, Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun Askerî Yargı'nın görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde oluş biçimi açıklanan ve sanıklara atılı suçun amacı ve niteliği gözönü edildiğinde, bu suçun gerek 1971 yılında gerekse 26.12.1978 gününde bir kısım illerde, 12.9.1980 gününde tüm yurttan ilân edilen sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Suç, işleniş tarihi itibarıyla 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre dışında kalmakta ise de, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantılı bulunmaktadır. Zira dosyada mevcut Milli Savunma Bakanlığı'nın 19.1.1982 günlü, 1981/1850-2 sayılı yazısında Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi adlı illegal örgüt hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde el konulmuş davalar ve savcılıklarca yapılan soruşturmalar olduğu bildirilmekte, böylece 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesindeki bağlantı koşulu somut olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine karar verilmelidir.

.../.....

A

SONUÇ: Askerî Yargı'nın görevli bulunduğu, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin 16.2.1981 günlü, 1980/1743 sayılı başvurusunun reddine, 15.3.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Kenan Terzioğlu

K. Terzioğlu

Üye

Fethi Özdural

F. Özdural

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Nezhat Doğan

N. Doğan

Üye

Y. İsmet Ayer

Y. İsmet Ayer

Üye

Halâk Yardımcı

H. Yardımcı

Üye

Cezmi Elgin

C. Elgin

15-4

i/ç